

Glasbena pravljica *Miška želi prijatelja*

Gledališko-glasbena
predstava v izvedbi strokovnih delavk
vrtca Krkine lučke

Tanja Berkopec

Vrtec Krkine lučke pri OŠ Vavta vas
Vavta vas 1, Straža

berkopec.tanja@gmail.com

Music Fairy Tale *The Little Mouse Wants to Have a Friend*
Music-Theatre Performance by Preschool Professionals at the Krkine lučke
Kindergarten

Izvleček

Predstavljam izvedbo glasbene pravljice z naslovom *Miška želi prijatelja*; avtorica besedila je Nina Mav Hrovat, avtorica glasbe pa Bernarda Rakar. Odigrale, zaigrale in odpele smo jo strokovne delavke vrtca Krkine lučke pri OŠ Vavta vas v dobrodelni namen. V prispevku predstavim pomen odnosa med pravljico, glasbo in gledališčem ter nato opišem potek izvedbe glasbene pravljice od izhodiščne ideje do izvedbe.

Ključne besede: glasbena pravljica, glasba, pravljica, gledališka igra, predšolska glasbena vzgoja.

Abstract

In what follows, the production of the music fairy tale *The Little Mouse Wants to Have a Friend* is presented. The authors of the story and music are Nina Mav Hrovat and Bernarda Rakar respectively. It was first performed by a group of preschool professionals from the Vrtec Krkine lučke pri OŠ Vavta vas Kindergarten. All the proceeds from the performance went to charity. The paper underlines the relationship between fairy tales, music and theatre, and outlines the production of a music fairy tale from the initial idea to a public performance.

Keywords: music fairy tale, music, fairy tale, theatre performance, preschool music education.

Uvod

Pogosto zasledimo, da je glasba v vrtcih prisotna v zelo okrnjeni obliki, da se le prepeva, da je malo usmerjenih glasbenih dejavnosti, glasbenih vsebin, da ni uporabe različnih glasbil. Tudi raziskave kažejo, da

vzgojitelji najpogosteje načrtujejo dejavnost petja pesmi, medtem ko so druge glasbene dejavnosti zastopane v veliko manjšem obsegu (Denac, 2010). V vrtcu smo želeli, da bi otrokom v večji meri podali glasbo preko poslušanja, ustvarjanja in izvajanja. Zato smo v vrtčevskem letu 2019/2020 po nekaj letih za prednostno nalogo vrtca izbrali glasbo. Na novo smo zasnovali glasbene urice, v posameznem oddelku smo več pozornosti namenili igra-

nju na instrumente (izdelani iz naravnih materialov, lastni instrumenti, mali instrumenti), prepevanju ter ustvarjanju ob glasbi, strokovne aktivne pa smo zasnovali in obarvali z glasbo. Med pomembnejšimi glasbenimi projekti je bila izvedba glasbene pravljice *Miška želi prijatelja*, s katero smo želele otrokom predstaviti glasbo na drugačen način – ob poslušanju spodbuditi veselje, poglobiti željo po poslušanju glasbe, preko glasbe doživeti pravljico ter razvijati sposobnost pozornega poslušanja. Poleg vsega omenjenega pa O. Denac navaja (2011), da se cilji poslušanja glasbene pravljice vpletajo tudi na področje estetske vzgoje in vrednotenja glasbene umetnosti.

Odnos med pravljico, glasbo in gledališko igro

Glasba in pravljice igrajo v otrokovem življenju pomembno vlogo. Pravljica ima pomembno vlogo v vzgojno-izobraževalnem, razvojnem, psihološkem in socialnem smislu. Z njo lahko vzgajamo in poučujemo otroka na ravni, ki jo razume. Ob pravljici otrok čustveno, moralno, intelektualno in socialno dozoreva, ob

njej razvija domišljijo, razum in spoznava njemu neznan čustva (Rutar, 2008).

Vsaki pravljici pa lahko dodamo glasbeno vsebino, ki v otroku vzbudi bogato predstavo in mu omogoča nepozabno doživetje. To je glasbena pravljica, pri kateri glasba pripoveduje, opisuje, širi in pogloblja doživljanje, besedna vsebina pa glasbi omogoča, da enakovredno vstopi v dogajanje. Tako je glasba skladna z besedno vsebino (Borota, 2013).

Gledališče kot umetnost je otroku izredno blizu. Umetnost otrokom pomaga, da si svet, v katerem živijo, lažje predstavljajo. K udejanjanju tega pripomorejo tudi pravljice, ki jih otroci tako radi poslušajo, preden zaspijo. Da si otroci lažje predstavljajo, da so stvari v resnici žive, pridobijo vero v to preko gledaliških predstav (Sitar, 2008). Za otroke je priporočljivo, da glasbeno pravljico poslušajo v koncertni dvorani ali gledališču, saj s tem vstopajo v okolje, v katerem se glasba sliši drugače, kjer poslušajo na drugačen način in kjer glasbo doživljajo z vsemi čutili (Borota, 2013). Z obiskom gledališča otroke vzgajamo, in sicer v skladu z bontonom, ki velja v gledališču. O tem smo se z otroki predhodno veliko pogovarjali v vrtcu. Poleg tega otroci spoznajo različne podrobnosti, ki so pomemben del gledališke predstave: prostor, oder, vstopnice, osvetljava, različni zvoki, značilen dvig zavese ob začetku predstave in drugo.

V nadaljevanju je predstavljena izvedba omenjene glasbene pravljice.

Izhodišče in ideja

V vrtcu smo dve leti zapored decembra organizirali dobrodelni prednovoletni bazar. V vrtčevskem letu 2019/2020 pa smo želeli otrokom in staršem ponuditi nekaj novega, drugačnega. Ker je bila prednostna naloga našega vrtca glasba, smo se strokovne delavke odločile, da otrokom odigramo glasbeno pravljico v Kulturnem domu v Straži.

Izbor in načrtovanje glasbene pravljice

Izbira glasbene pravljice ni bila lahka, saj je na knjižnih policah velika izbira kakovostnih ponudb z ome-

Raziskave kažejo, da vzgojitelji najpogosteje načrtujejo dejavnost petja pesmi, medtem ko so druge glasbene dejavnosti zastopane v veliko manjšem obsegu.

njeno vsebino. Želeli smo preprosto in lahko razumljivo pravljico, ki nima veliko besedila, temveč veliko dogajanja, in ki je primerna za predšolske otroke. Ob prebiranju različnih glasbenih pravlji sem zasledila novejšo delo priznane slovenske mladinske in otroške pisateljice Nine Mav Hrovat z naslovom *Miška želi prijateljca*. Prepričala me je njena vsebina, sporočilo, predvsem pa melodična in ritmična pestrost pesmi avtorice Bernarde Rakar.¹

Z načrtovanjem in vajami smo začele že oktobra. K sodelovanju smo povabile tudi starše, ki so se z veseljem odzvali vabilu (pomoč pri igranju na glasbila, vezno besedilo, šivanje kostumov).

Vzgojiteljice smo se razdelile v skupine, in sicer:

- glasbena (skrb za pridobitev notnega gradiva in asbil, igranje na glasbila),
- scenografska (skrb za sceno, razsvetljavo, opremo ter različne pripomočke) in
- gledališka (gledališka igra, skrb za pridobitev kostumov).

Priprave na izvedbo glasbene pravljice

Vaje za glasbeno pravljico smo izvajale najprej posamično, po skupinah. Potrebni je bilo kar nekaj ur vaj, da smo se dobro naučile besedilo, petje pesmic in igranje na inštrumente. Po dobro usvojenem znanju je sledila prva skupna vaja in za njo še nekaj skupnih vaj v vrtcu, nato še v kulturnem domu.

Gledališka skupina je pripravila scenarij, ki ga je nekoliko priredila zaradi letnega časa – namesto lika vetra je nastopal sneg. Glede na scenarij in zapis dramskega besedila je pomemben videz nastopajočih. Vzgojiteljice in starši, ki so priskočili na pomoč pri šivanju kostumov, so to delo odlično opravili. Kostumom so na koncu dodali različne dodatke, ki so popestrili posamezen gledališki lik – krta z velikimi očali, dihurja z velikim repom in košarico jabolk, sneg s snežnim dežnikom in košarico snega, miško z zanimivimi čevlji in uhlji. Še

posebej pa je med njimi izstopala kresnička, ki je s svojo lučko vzbujala pozornost pri otrocih.

Vzporedno z gledališko skupino je imela vaje tudi glasbena skupina, ki se je razdelila na melodično in ritmično skupino. Ritmična skupina je imela vlogo izvajanja zvočnih slik za noč, dan, prihod snega, dihurja in kresničke, nevihte in gozda. Uporabili smo male ritmične inštrumente, ki smo jih takrat imeli na voljo v vrtcu. Melodična skupina je odigrala melodije pesmi s sopranskim in altovskim metalofonom, s tremi melodičnimi basovskimi resonatorji C, F in G ter z altovskim in basovskim ksilofonom. Na vaji se nam je pridružil tudi eden od staršev, ki nas je spremljal s kitaro.

Za uprizoritev glasbene pravljice je zelo pomembna tudi scena. Nekatere vzgojiteljice so na ustvarjalnem področju zelo uspešne, zato so sceno pripravile in naredile kar same. Pri težjih tehničnih stvareh jim je na pomoč priskočil hišnik Rožle. Pripravile in izdelale so krtino za krta, zelo domiselni miškin dom, gozd, ki so ga krasile naravne smrečice, ter »sneg«, ki je padal z neba. Sceno so nadgradile s svetlobnimi učinki.

Ko je gledališka skupina dobro znala besedilo in glasbena skupina usvojila pesmi, smo začele dele združevati v celoto in izvajati neprekinjeno gledališko-glasbeno pravljico. Ob tem smo pridobile občutek, kako bo glasbena pravljica videti v celoti.

Izvedba glasbene pravljice

Glasbeno pravljico smo vzgojiteljice na treh nastopih uprizorile otrokom in njihovim staršem. Izvedba glasbene pravljice se je začela z uvodnim besedilom pravljice. Zbrano in prepletajoče smo odigrale, zaigrale in

Za otroke je priporočljivo, da glasbeno pravljico poslušajo **v koncertni dvorani ali gledališču**, saj s tem vstopajo v okolje, v katerem se glasba sliši drugače, kjer poslušajo na drugačen način in kjer glasbo doživljajo z vsemi čutili.

¹ Celotno notno partituro in besedilo najdete v scenariju za gledališko-glasbeno predstavo *Miška želi prijateljca*; avtorica je Nina Mav Hrovat, avtorica glasbe pa Bernarda Rakar.

Ritmična skupina je imela vlogo izvajanja *zvočnih slik* za noč, dan, prihod snega, dihurja in kresničke, nevihte in gozda.

odpele gledališko-glasbeno predstavo, ki se je končala s kratkim besedilom pravljice. Za konec smo vzgojiteljice odpele sklepno pesem ob spremljavi klavirja, kahona in kitar. Odziv staršev in otrok je bil zelo pozitiven, z veliko pohvalami. Izkupiček dobrodelne predstave je bil namenjen obogatitvi glasbenega kabneta z novimi inštrumenti ter povečanju zbirke lego kock.

Po vseh treh uspešno izvedenih glasbeno-gledaliških predstavah smo se februarja 2020 prijavili na območno Linhartovo srečanje gledaliških skupin, ki je bilo razpisano za marec 2020, a se ga žal nismo udeležile zaradi razglasitve epidemije covida-19.

Sklep

Pri svojem delu stremim k vedno novim glasbenim vsebinam in kakovostnim glasbenim spodbudam, s katerimi želim otroke spodbuditi k poslušanju glasbe in h glasbeni ustvarjalnosti, predvsem pa k doživljanju lepote glasbe. Pomembno je, da otrokom približamo glasbo na način, pri katerem jo tudi čim bolj dejavno doživijo. Z odlično gledališko igro ter vokalno in instrumentalno glasbo smo otroke spodbudile k dejavnemu poslušanju, saj so po izvedbi še nekaj časa v vrtcu podoživljali glas-

beno pravljico in se je spominjali, predvsem pa so želeli prepevati pesem glavnega lika – miške.

Priprava in izvedba glasbene pravljice je bila za vse nas doživetje, ki je spodbudilo in razvijalo našo ustvarjalnost ter nas urilo v veččinah dobrega sodelovanja in vključevanja lastnih idej ter čustev.

Slika 1: Glasbeniki in igralci glasbeno-gledališke predstave *Miška želi prijatelja* (Vir: Irena Bobnar)

Viri in literatura

- Borota, B. (2013). *Glasbene dejavnosti in vsebine*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Univerzitetna založba Annales.
- Denac, O. (2010). *Teoretična izhodišča načrtovanja glasbene vzgoje v vrtcu*. Ljubljana: Debora.
- Denac, O. (2011). *Z igro v čarobni svet glasbe*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Rutar, P. (2008). Pravljice kot socialnopedagoška intervencija. *Socialna pedagogika*. Ljubljana: letnik 12 (3), str. 293–316.
- Sitar, J. (2008). Lutkovna umetnost v okviru kulturne vzgoje. V: N. Požar Matijašič in N. Bucik (ur.), *Kultura in umetnost v izobraževanju – popotnica 21. stoletja*. Ljubljana: Pedagoški institut, str. 129–137.